Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000140843
Datum:	25 april 2023
Opsteller:	M. Bouwhuis
Portefeuillehouder:	Wethouder M. Pijnenburg
Onderwerp:	Virtueel lokaal energiesysteem Lorentz III

Het college van B&W besluit:

1. De raad voor te stellen incidenteel €32.000,- beschikbaar te stellen in 2023, gedekt uit de bestemmingsreserve duurzaamheid Lorentz III. Dit bedrag wordt gebruikt voor het opzetten van een energie management systeem en een handelsplatform ten behoeve van een virtueel lokaal energiesysteem op Lorentz III.
2. In te stemmen met de raadsinformatiebrief “Virtueel lokaal energiesysteem Lorentz III’ en deze beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad.

De burgemeester besluit:

als afzonderlijk bestuursorgaan, op grond van artikel 171 van de Gemeentewet aan Wethouder Pijnenburg volmacht te verlenen voor het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst met de bedrijvenkring Harderwijk.

Inleiding

Aanleiding

Harderwijk is een gemeente die te maken heeft met netcongestieproblematiek op zowel afname als levering van elektriciteit. Netcongestie remt de uitvoering van de ambitie om bedrijventerrein Lorentz III nul op de meter te laten zijn in 2030. Op 21 april 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de motie ‘Nul op de meter Lorentz III’ waarin het college werd verzocht om €20.000,- beschikbaar te stellen vanuit de programmagelden Duurzaamheid en Milieu aan de Bedrijvenkring Harderwijk (BKH). Deze gelden zijn bestemd voor het opstellen van een plan waarin het gezamenlijk opwekken, opslaan en herverdelen van energie op Lorentz III centraal staat. Na vaststelling van de motie zijn de BKH en de gemeente in overleg gegaan over de inhoud en vorm van dit traject. Uit deze gesprekken is het plan voor het virtuele energiesysteem Lorentz III gekomen. Tijdens het opstellen van dit plan blijkt het bedrag van €20.000,- niet voldoende te zijn voor uitvoering. Voor de uitvoering van dit plan wordt aan het college en de raad voorgesteld om de benodigde gelden beschikbaar te stellen. Tevens wordt middels dit collegevoorstel invulling gegeven aan de motie ‘Nul op de meter Lorentz III’ waarmee deze motie is afgerond.

De bedrijvenkring Harderwijk heeft het initiatief genomen om een virtueel lokaal energiesysteem op te zetten op Lorentz III. Met dit systeem kunnen de negatieve gevolgen van netcongestie op Lorentz III potentieel worden verminderd. In een gebied met netcongestie is het elektriciteitsnetwerk namelijk alleen maar vol op piekmomenten. De kans is aanwezig dat er, een groot deel van de tijd, voldoende ruimte over is op het netwerk om meer elektriciteit te vervoeren. Wanneer de bedrijven op Lorentz III gaan samenwerken om de belasting op het elektriciteitsnetwerk beter te verdelen is er een grote kans dat er ruimte vrijkomt. Deze samenwerking en de uitgave van vrijgekomen ruimte op het elektriciteitsnetwerk kan geregeld worden in een virtueel lokaal energiesysteem. Netbeheerder Liander is betrokken bij dit traject en verleent haar medewerking. Dit traject staat in relatie met de andere projecten die op Lorentz actief zijn op het gebied van energie (o.a. vervolg energiescans door Endura en ODNV, waterstofcentrale bij de RWZI).

Kader

Collegeprogramma 2022-2026
Motie Nul op de meter Lorentz 2030 - 21 april 2022

Beoogd effect

- Het opzetten van een virtueel lokaal energiesysteem op Lorentz III om de negatieve gevolgen van netcongestie op Lorentz III te verminderen.
- Het potentieel mogelijk maken om elektriciteit te leveren aan nieuw te vestigen bedrijven zonder energiecontract/ gecontracteerd transportvermogen
- Het potentieel mogelijk maken voor reeds gevestigde bedrijven op Lorentz III om op gezette tijden meer elektriciteit te verbruiken dan hun huidige contract toelaat.
- Het potentieel mogelijk maken om nieuwe, duurzame elektriciteit opwekprojecten op het elektriciteitsnetwerk aan te sluiten.

- Het zetten van een voorbeeld voor het omgaan met netcongestie voor alle overige bedrijventerreinen in Harderwijk en de regio die dezelfde problematiek ondervinden.

Argumenten

1.1 Indien het lukt om een virtueel lokaal energiesysteem op te zetten kan dit;
- Nieuwe bedrijven de mogelijkheid geven om elektriciteit af te nemen waardoor er een grote kans is dat niet verkochte kavels verkocht zullen worden.
- Nieuwe duurzame opwek projecten de mogelijkheid geven om elektriciteit te leveren op het elektriciteitsnetwerk. Dit zal bijdragen aan het behalen van het bod voor duurzaam opgewekte energie wat vanuit de RES-regio is neergelegd.
- Bestaande bedrijven de mogelijkheid te geven om meer elektriciteit te gebruiken of terug te leveren wat de economische zekerheid en toekomstbestendigheid van de bedrijven ten goede komt.
- De juiste omstandigheden creëren om het doel uit het collegeprogramma, om Lorentz in 2030 meer energie te laten opwekken dan verbruiken, te realiseren.
- De druk op het onderstation aan de Leuvenumseweg in Harderwijk verlagen. Binnen het virtuele, lokale energiesysteem zal opwek en afname van elektriciteit zo goed mogelijk op elkaar worden afgestemd. Lokaal opgewekte energie zal zoveel mogelijk lokaal gebruikt worden waardoor er minder elektriciteit wordt terug geleverd en afgenomen middels het onderstation.

1.2 De relatiemanager van netbeheerder Liander is nauw betrokken bij dit traject en ziet het samenwerken van bedrijven binnen een virtueel energiesysteem als een slimme en voorwaardelijke eerste stap om te komen tot een toekomstbestendig bedrijventerrein. Liander is voornemens haar medewerking te verlenen binnen de mogelijkheden die zij tot haar beschikking heeft en binnen de geldende wettelijke en juridische kaders.

1.3 Dit project zal als een pilot fungeren en als voorbeeld dienen voor de overige bedrijventerreinen met netcongestieproblematiek binnen Harderwijk, de regio en de rest van Nederland.

3. Middels het machtigen van wethouder M. Pijnenburg kan hij de samenwerkingsovereenkomst tekenen namens het college.

Risico's

1. Het traject zal gestopt worden indien er uit de inventarisatie naar voren komt dat er:
   - Onvoldoende mogelijkheden zijn voor centrale optimalisatie.
   - Voldoende mogelijkheden zijn voor centrale optimalisatie maar er te weinig bedrijven willen meewerken aan een virtueel lokaal energiesysteem.
   - Na aanschaf van batterijen voldoende mogelijkheden zijn voor centrale optimalisatie, maar de financiering hiervan niet rond komt.
2. Indien netbeheerder Liander geen medewerking meer verleent aan dit traject of samen met de ACM niet tot goedgekeurde virtuele collectieve contracten komt zal het traject gestopt worden.
3. Bij alle hierboven genoemde scenario's waarbij het traject na stap 1 en 2 wordt gestopt heeft het traject eventueel voor individuele bedrijven een advies opgeleverd maar geen verbeteringen voor Lorentz III als gebied. De gelden voor stap 1 en 2 zijn dan vergeven zonder dat het beoogde, collectieve effect is behaald.
4. Indien er uit de inventarisatie naar voren komt dat er voldoende mogelijkheden zijn voor centrale optimalisatie maar niet voldoende om nieuwe bedrijven of duurzame opwek projecten aan te sluiten dan vervallen de eerste twee argumenten onder argument 1.

Omgevingswet

Dit besluit heeft geen effect op de omgevingswet.

Financiën

Dit traject wordt gefinancierd door de initiatiefnemer bedrijvenkring Harderwijk (BKH), de gemeente Harderwijk, Oost NL (provincie) en er ligt een verzoek tot mede financiering bij de RES regio Noord Veluwe. De BKH financiert de hardware die bij de individuele bedrijven wordt geplaatst en de bijbehorende software uit stap 1. Oost NL stelt vanuit het 'Versnellingsprogramma Smart Energy Hubs' een regisseur beschikbaar die het traject begeleidt. De gemeente Harderwijk financiert de consultancy uit stappen 1&2 vanuit het budget Energieke stad 6704020/43800/PALG050. Middels de motie 'Nul op de meter Lorentz III' is het college reeds verzocht om €20.000,- hiervoor in te zetten. Deze gelden worden opgehoogd tot de benodigde €26.750,- vanuit het duurzaamheidsbudget.

Voor de uitvoering van stap 3 wordt middels dit collegevoorstel voorgesteld om €32.000,- beschikbaar te stellen uit de bestemmingsreserve duurzaamheid Lorentz III. Bij een positief besluit van de stuurgroep RES Noord-Veluwe over de verzochte financiële bijdrage van €20.000,- zal dit bedrag in mindering worden

gebracht op de financiële bijdrage van de gemeente. Het verzoek tot de financiële bijdrage vanuit de RES regio is voorgelegd aan het college middels collegevoorstel ‘Aanvraag RES regio Noord Veluwe voor cofinanciering virtueel lokaal energiesysteem Lorentz III’

Wanneer in stap 2 wordt besloten dat er onvoldoende collectieve mogelijkheden zijn wordt het traject gestopt en wordt de financiële bijdrage voor stap 3 (€32.000,00) niet verleend. In onderstaande tabel wordt de financiering vanuit de verschillende partijen weergegeven.

Stap	**Component**	**BKH**	**Oost NL**	**Gemeente**
1&2 Inventarisatie, advies & keuze	Hardware & software	€10.977,20	Regisseur	
	Consultancy		Regisseur	€26.750,00
3 Voorbereiding & uitvoering	Software & Consultancy		Regisseur	€32.000,00*
	Totalen:	€10.977,20		€58.750,00**

** Wanneer de stuurgroep RES besluit om €20.000,- bij te dragen zal er vanuit de gemeente voor stap 3 €12.000,- worden vrijgemaakt.*
*** Wanneer de stuurgroep RES besluit om €20.000,- bij te dragen komt de totale financiële bijdrage van de gemeente op €38.750,00.*

Duurzaamheid

Het opzetten van een virtueel lokaal energiesysteem op bedrijventerrein Lorentz III heeft de potentie om nieuwe duurzame opwek projecten de mogelijkheid geven om elektriciteit te leveren op het lektriciteitsnetwerk. Hiermee heeft het een positief effect op de pijler energietransitie.

Bijlagen

1. Raadsbrief
2. Samenwerkingsovereenkomst
3. Commitment brief Liander
4. Overlegstructuur